

θναίους, ἐνθυμηθῶμεν τὸν Παιδάρε-
τον, ὁ ὅποιος, ἀφοῦ, ὡς ἤλπιζε, δὲν
συγκλητῆσθαι μετὰ τῶν 300, ἀ-
νεχώρησε χαίρων ἐκ τῆς Συνελεύσεως,
διότι ἡ Πατρίς του εἶχε καὶ ἄλλους
τρίκιστους κρείττους αὐτοῦ. Ἀποσκο-
ραλίσσωμεν τὸν λυμεῶνα καὶ ὁλετῆρα
τῶν Ἑθνῶν, τὴν ἐπάρχατον διχόνοισιν, καὶ
τὸν τόπον αὐτῆς καταλαβέτω ἡ εἰς ὕ-
ψιστον βραχὺν δόξης καὶ εὐτυχίας ἀ-
γούσα τὰ Ἕθνη καὶ τοὺς λαοὺς ἀγά-
πη καὶ δόξοις.

Τέλος δ' ἡμῖς, πλήρεις πατριωτικῶν
αἰσθημάτων, ἀναμνησκόμενοι κατὰ
τὸ θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν τοῦτο
μνημόσυνον τοὺς γενναίους μάρτυρας,
τοὺς ἐν Μακρυνίτῃ καὶ ἀλλαχοῦς ὑπὲρ
Πίσσεως καὶ Πατρίδος πεσόντας, ἀνα-
κράζωμεν ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρ-
δίας:

Αἰωνία ἡ μνήμη!

Αἰωνία Ἑθνικὴ Εὐγνωμοσύνη!

Αἰωνία Εὐγνωμοσύνη ἀπὸ τὰς ζώσας
καὶ ἐπερχομένας γε εἰς τῶν Ἑλλήνων
πρὸς πάντας τοὺς ἡρώϊκως ἐν τῷ ἀρ-
ξαμένῳ ἱερῷ ἡμῶν ἀγῶνι πεσόντας.

Σημ. Διευθ. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μνημοσύνου,
ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας διανεμήθη ἔντυπος λόγος τοῦ
ἐξοτιμίου ἡμῶν συμπολίτου κ. Α. Καλλινίκου. Ἐ-
νεκα δὲ πολλῶν ἐν αὐτῷ καλλονῶν καὶ ἐθνικῶν
ἀληθειῶν ἀναδημοσιεύομεν αὐτὸν, χάριν τῶν ἡμετέ-
ρων συνδρομητῶν.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ

ΕΝ ΜΑΚΡΥΝΙΤΖῃ, ΠΛΑΤΑΝΩ

ΚΑΙ ΑΛΛΑΧΟΙΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ

Συνελθόντες ἐν βραδυτάτῃ συγκινήσει
εἰς τὴν τελομένην αὐτὴν ἱεροτελεσίαν,
ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ἁγίου τούτου τε-
μένου, ἔνθα καθηγιάσθη τὸ μαρτύριον
καὶ πᾶσα ἀρετὴ ἄγυστα πρὸς τὴν ἀγά-
πην καὶ ἠθικὴν τελειοποίησιν, περιστά-

μεθα ὡς εἶ: τινὰ πομπὴν σεμνῆς ἀθηναι-
ας, δι' ἧς οἱ τῶς κοινοὶ καὶ ἀφανεῖς με-
ταρσιϋνται εἰς ἠθικὸν ὕψος, ἐνεκεν τοῦ
ἔρωτος τῆς Πατρίδος, ὅς τις διδῇ αἰ-
γλην καὶ κλέος πρὸς τὰς μεγάλας θυσί-
ας, δι' ὧν προκύπτει ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ πᾶν-
δομος ὁμολογία τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύ-
νης.

Ἀναπέμποντες εὐχὰς καὶ δεήσεις εἰς
τὸν ὕψιστον ὑπὲρ ἀναπάσεως τῶν ψυχῶν
τῶν γενναιοφρόνων ἐκείνων, οὓς ἀνέφλεξεν
ὁ τῆς ἐλευθερίας ἔρως, περιέστεψεν ἡ δόξα,
ἠύλογησεν ἡ Πατρίς, συναίσθανόμεθα
ἕκαστος ἐν τοῖς μυαλοῖς τῆς καρδίας του
ἀντιπαλαίοντα αἰσθήματα πένθους καὶ
ἠθικῆς ἀγερωχίας, συγκεχυμένας φωνάς
δακρύων, δεήσεων, ἀκοιμητῶν παλῶν καὶ
ἐθνικῶν πόθων, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἥχον
ἀδικήπου ὕμνωδίας, ἥτις διασπᾶται εἰς
δύο στροφάς, εἰς ὧν ἡ μὲν περιηγεῖ ἀπὸ τῆς
φου εἰς τάραν, ἡ δὲ ἀνακύπτει ἐκ τοῦ βά-
θους τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἣν ἀ-
νέκαθεν περιέβαλεν ἡ ἐλευθερία διὰ τοῦ
πυρφόρου καὶ αἱμοβαφοῦς χιτῶνός της,
καθίστασιν αὐτὴν ἄτρωτον

Ὁ ἀριστεύων λαὸς ἐν τῇ ἠθικῇ τάξει
τῶν πραγμάτων ἐστὶν ἀληθῶς ὁ ὑποτάσσ-
ων ἑαυτὸν ὑπὸ μίαν ἰδέαν, ἥ: ἐστὶν ὁ
εὐθαρσῆς λειτουργὸς καὶ στρατηλάτης ἡ
δὲ ἰδέα αὕτη ἐστὶν ἡ ἐλευθερία, παρ' ἧς
περιπνέσται, συγκρατεῖται καὶ ἀνθίσταται
ὁ Ἕλλην κατὰ τῶν ἐπιγενομένων σούου
κατακλισμῶν, καθότι τὸ πνεῦμα δὲν
ὑποτάσσεται τῇ ὕλῃ, καθότι ἡ ἐλευθερία
ἄγει πρὸς τὴν Πρόοδον, ἥτις εἶναι ὁ ρυ-
θμὸς τῆς ἀναπτυσσομένης καθολικῆς
διανοίας: ἐν τῷ δικαίῳ, τῇ ἀρετῇ, ἐν τῇ
γενικῇ ἀρμονίᾳ τοῦ παντός.

Κύπτοντες εὐσεβάστω: τὸ μέτωπον
ἀπέναντι τοῦ πολυδάκρυος αὐτοῦ κενο-
ταφίου τῶν πεσόντων ὑπὲρ Πατρίδος ἐν
Μακρυνίτῃ, Πλατάνῳ καὶ ἀλλαχοῦς, ὅπου
ἀνήγειρε καὶ ἡ μικρὰ ἡμῶν νῆσος, πενθοῦ-
τες ἀναπολοῦμεν, ὅτι εἰκονικῶς συμβολέ-
εται ἐν αὐτῷ πελώριον καὶ ὕψιπνός κε-
νοτάφιον τῶν ἀπ' αἰῶνος μαρτύρων τῆς
ἐλευθερίας: μνημεῖον αἰωρούμενον ὑπεράνω

τῶν γενεῶν τῶν βιωσάντων ἐν τῇ ταρσπαρμένη αὐτῇ γῇ, ἣν ἀπὸ τῶν πολυστάλων αὐτῆς ἀκτῶν μέχρι τῶν βουνῶν, ἀπὸ τῶν νήσων μέχρι τῶν στερεῶν, διηυλάκισαν τὸ πῦρ καὶ οὐδὲν σιγερῶν ἐκβάρων καὶ ἐνθαδμηκυθὸς τῶν θαλασσῶν καὶ ἡ βοή τῶν πλεπτόντων ἀνέμων τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφὰς τῶν γιγάντων ὀρέων, συνεποτελοῦσιν εἶδος βαρυήχου κραυγῆς, συνμιλλωμένης μετὰ τῶν δεήσεων ἡμῶν καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ὡς νὰ προσέθεντο καὶ πελάγη καὶ βουνοὶ νὰ ἀνταναξῶσιν ἐκ τῶν πυθμένων τῶν θαλασσῶν, ἐκ τῶν κοιλάδων καὶ ρηγμάτων, τὰ ἐν τοῖς αὐτοῖς καθεύδοντα ὄντα, δεῶν νὰ μεσουρανίσῃ καὶ νοφῶν καὶ παμμεγέθης πυραμίδος, ἐφ' ἧς νὰ ἵσταται βαρυπενθὴς ἡ Ἑλλάς, ἐπικοσμοῦσα ἐκείνην διὰ μικρῶν ἀνθυλλίων, ὧν οἱ κάλυκες ἀναβλύζουσιν, δάκρυα ἀντὶ δρόσου.

Ἐάν ἡ μεγαλόρριζος δρυς τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἡ ἀγριελαία τοῦ Πίνδου δὲν ἐκτείνωσι τοὺς μυριοφύλλους κλάδους τῶν ἐπὶ τοῦ τέρου τῶν πεσόντων, ἐφ' ὧν ἀναρριπίζεται ἡ διμύχλη τῶν βουνῶν καὶ κρῶζει μεσουρανίζον τὸ ὄρνεν, οὐχ ἥτιον αἰσταγῶνς τοῦ αἵματος αὐτῶν, ὑπὸ τῆς πνοῆς τῆς ἐλευθερίας ἐξατμιζόμεναι, περιέρχονται τὴν ἐλευθέραν γῆν τῶν Ἑλλήνων, διεγείρουσιν ἐνθουσιασμόν καὶ ἀγάπην· περιπαθῇ δάκρυα. Τὸ θεῖον ἐκείνο αἶσθημα τῆς φιλοπατρίας, ὅπερ ζῇ ὑπὸ τὴν αὖραν τοῦ ἰδανικοῦ, ἔχον ἀναπαυμένην τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν θυσίαν, δι' ὧν κατέφλεγε τὴν πολυπαθὴ καρδίαν τοῦ Ἑλλήνος τῶν 1821 καὶ κατηύγαξε τὴν διάνοιάν του, ἐνῷ ἀκολούθως ἐπὶ ὅτῃ πελλὰ ὥχρον καὶ ἐπιζοφωμένον ἐφαίνετο ὅτι κατεκρούθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βωμόν του καὶ συνετάφη μετὰ τῶν ἡρώων ἐκείνων πρωμάτων, τῶν ὁποίων οἱ μυσηριώδεις παλμοὶ διέπλαττον Βασίλειον, καὶ ἀνέσθουν ἐκ τῆς δουλείας νεόχρον καὶ ὠραῖαν Νέαν Ἑλλάδα, ἥδη ἐξελευθερώσιν ἀπὸ τῆς κωθρείας, ἥτις εἶχεν ἀποκρίψει τὰς πτε-

ρυγὰς τῆς ψυχῆς, ἐγκαταλείψαν καρδίαν ἄνευ ζωπύρου καὶ διάνοιαν ἄνευ φωτός. Αἱ φλόγες αἰκυκλώσασαι τὴν Ἀνατολήν, αἵτινες κατηνάλωσαν καὶ συνέτριψαν τὰς ἀλύσεις ἄλλων φυλῶν, καταλείψασαι αὐτὰς ἀθίκτους ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς τραχήλου τοῦ Ἑλλήνος, ἀνεφλέχθησαν ἐκ τοῦ ἐκρυβήμου στεναγμοῦ του.

Καὶ δὴ, μόλις ἀνετίναξε τὴν πυρρόρον κόμην τῆς ἡ ἐλευθερίας, καὶ ἡ ἐπανάστασις, ἥ ἐν δράμει κινήσις καὶ βάδισις καὶ κλαγγὴ αὐτῆς, ἐναρμονίζει τὰ ἄτομα πρὸς τὸν θεῖον σκοπὸν τῆς ἀπολυτρώσεως ἐκ τῆς ἐπαράτου δουλείας, διότι, κατ' ἀναλλοίωτον νόμον τῆς προόδου, πᾶν καλὸν δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ τῆς θυσίας τοῦ αἵματος, ἐπ' ἀγαθῶ τῶν πολλῶν.

Τὶ πρότερον καὶ τί ὕστερον νὰ ὑπομνήσωμεν; Ἐντεῦθεν δρέπονται δάφναι, ἐκείθεν ἐξυμνοῦνται κατορθώματα. Φοιτῆται τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μεγαθύμου Καθηγητοῦ, ἀπὸ ἐγκαλυχθήσαν ὑπὸ τῶν Μουσῶν, στέργουσιν εἰς τὸν νικητῆρα τοῦ αἵματος νὰ ριφθῶσι τὸ πνευματικόν, τὸ αὐλὸν φῶς τῶν γραμμάτων, περισσεύεται εἰς πῦρ καὶ πυρίτιδα, καὶ ὡς εἰς μυστικὴν λαμπροφωρίαν πορευομένων ἀνδρῶν εἰς τοὺς θαλαροὺς μυχοὺς δασυφύλλου δρυμῶνος, εἰς ὃν ἀνεγείρουσι Ναὸν τοῦ ἀναθερμαίνοντος αὐτοὺς Θεοῦ, εἰ περὶ οὗ ὁ λόγος φοιτῆται ἀναβάνουσιν ἐν ἐκθυσίᾳ νυκτὶ τὸ Πῆλιον ὄρος. Παρίστα το τοῦτο διασπαυόμενον ὑπὸ τῶν πλεπτόντων αὐτὸ κεραυνῶν, οἵτινες συνάμα κατέπνιγον τὴν ἡχὴν, ἵνα ἀνακρούσῃ τὸν διαμειφθέντα ἀρχαῖον διόλογον τοῦ Ὀλύμπου καὶ Κισσάδου, ἐπιπροσθέτουσιν νέον τινά, τοῦ ὁποῦ ἡγήετο ὁ θάνατος καὶ τὸ κλέος.

Ἄς ἀνθήσῃ ἡ δάφνη ἐπὶ τοῦ τέφρου τῶν ἀπορρηγμένων στρατηλάτῶν τῆς ἐλευθερίας, περιπλέκουσα τὰ ῥόδα τῆς μετὰ τοῦ Σταυροῦ δεόμενοι δὲ μετ' ὑπὸ τρεμούσης φωνῆς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτῶν, πόρρω ἀριστάμεθα νὰ ἐ-

πυρρίψωμεν ἀνθύλλιον τι ἐπὶ τοῦ ἐνώ-
πιόν μας ἀνδρουθέντος κενοταφίου. Ἡ
κοσμήτρια τῶν τάφων τῶν ὑπὲρ Πατρί-
δος πεσόντων ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, εἰς ἣν καὶ
μόνον δέδοται νὰ συλλέγη τὰ θάλλοντα
ἀνθύλλια ἐκ τῶν ρευσάντων σταγόνων

τοῦ αἵματος, ἐφ' ὧν ἐμβάπτει τὸν κά-
λαμόν της ἡ ἱστορία, ἀναγράφουσα τὸν
ἐπιτύμβιον τῶν μετασχόντων τῆς ἀθανά-
σιας, διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὑψηλῆς ἀ-
θλήσεως.

Δ. Καλλίνικος.

ΠΟΙΗΜΑ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΝ ΥΠΟ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Α'.

Κλαῖτε ; .. ναὶ, κλαῖτε ! σὰς θεωρῶ μὲ μάτια θαυρασμένα . . .
 Οἰμέ ! νὰ κλάψω μ' ἔφεραν μαζῇ μὲ σὰς κ' ἐμένα ;
 ὦ ! πές τε μου, τί δυστυχία μᾶς ᾔπλάνωσε καὶ πάλι,
 Ποῦ ἡ ἐκκλησιά μας σκαθρωπῇ, νεκρὰ τραγοῦδια ψάλλει ;
 Σήμερο κλαῖτε ; σήμερο ; .. ἡ Ἑλλάς λοιπὸν γιορτιάζει
 Μὲ δάκρυα τὸ πάσχα της, ποῦ νὰ ! γλυκοχαράζει ; ..
 Μέσ' ἔς τοὺς κισσοὺς κυπάρισσο ζητεῖτε νὰ σκορπίσω,
 Τῇ δάφνῃ τῇ λαμπριάτικῃ μὲ δάκρυα νὰ ποτίσω ; ..
 Ἡ δάφνη μ' αἶμα ἐδάσπησε, τὸ αἶμα τῇ δροαίσει . . .
 Ἰδέτε ! ἰδέτε ! ὁ Κίσσαβος ἀστράφτει καὶ καπνίζει . . .
 Ἀνάβει φῶς πασχαλινὸν, καίγει χαρὰς λιβάνι,
 Καὶ μὲ τ' Ὀλύμπου τῇ φωτιά «χριστὸς-ἀνέστη» κάνει !
 Ὁ Πίνδος, πῶχει τῇ βροντῇ καὶ μὲ τῇ φλόγᾳ γράφει,
 Τὴν ἄτρη φουστανέλλα του ἔς τὰ κήκινα τῇ βάφει . . .
 Ἐνίσωστε πῶρχεται Λαμπρά . . . Γιὰ ἰδέτε πῶς τοῦ πιάνει
 Τοῦ γέρου τοῦ περήφανου τὸ κήκινο φουστάνι !
 Νά, καὶ τὸ κύμα βάφεται ! . . . φλόγα μὲ φλόγα σμίγει . . .
 Τῇ σφαλισμένῃ θύρᾳ της ἡ Λαῖρα μας ἀνοίγει !
 Τὸ καρποφῶλι ἐβρύνησε . . . ἔς τὴν λειτουργίᾳ μᾶς κραζει . . .
 Ὡς τῇ δεύτερῃ, ἔς τὴν ὑπερῇ ! ἐσημανε, πλησιάζει . . .
 Ἐλάτε, ἐλάτε, ἀδελφια μου, γλυκὰ νὰ φιληθοῦμε

— Καὶ νὰ προσευχηθοῦμε.